

Möjligheternas Skåne

- ett Skåne för jobb och välfärd

Förslag till valprogram 2010 för
Socialdemokraterna i Skåne

1. Skåne kan bättre	3
2. Utveckla Skåne för fler jobb och ökad attraktivitet	4
2.1 Pressa tillbaka arbetslösheten med en aktiv regional utvecklingspolitik	5
2.2 Utbildning åt alla med både bredd och spets	6
2.3 Stärk Skåne som forskningsregion	8
2.4 Starkare samarbete runt Öresund och södra Östersjön	9
2.5 Grönare Skåne	10
2.6 Infrastruktur av högsta kvalitet	11
2.7 Bygg ut kollektivtrafiken i Skåne	13
2.8 Kultur för alla	14
2.9 Ett samhälle för alla	16
3 En hälso- och sjukvård efter behov och på lika villkor	17
3.1 Utveckla kvaliteten i sjukvården	18
3.2 Satsa på barn- och ungdomssjukvården	18
3.3 Äldres omsorg och sjukvård	19
3.4 Valfrihet i närsjukvården på medborgarnas villkor, inte entreprenörens	20
3.5 Kortare väntetider på akuten	21
3.6 Stärk psykiatrin	22
3.7 En samordnad och kvalificerad cancervård	23
3.8 Säker vård	23
3.9 Stärk patientens stöd och inflytande	23
3.10 Läkemedel – en del av hälso- och sjukvården	24
3.11 Bättre högkostnadsskydd i tandvården	25
3.12 Prioritera förebyggande folkhälsoarbete	25
4 Personalpolitik för ökad trivsel och bättre arbetsmiljö	27
4.1 Personalpolitik- en fråga om kvalitet	27
4.2 Jämställdhet och rättvisa i personalpolitiken	27
4.3 Trygga anställningar och rätt bemanning	28

1. Skåne kan bättre

Skåne behöver en socialdemokratisk politik. Sedan valet 2006 styrs såväl Sverige som Region Skåne av moderatledda koalitioner. Den borgerliga politiken har gjort samhället kallare; klassklyftorna har ökat, de redan utsatta har fått det ännu svårare och maskorna har blivit större i välfärdens skyddsnet.

Hälen i välfärden har vidgats i takt med att a-kassan försämrats och sjuka tvingats ut i kylan. Samtidigt har regeringen passivt stått vid sidan om när arbetslösheten ökat lavinartat. Den höga ungdomsarbetslösheten gör att en hel generation är på väg att gå miste om det som varit självklara steg in i vuxenvärlden; börja jobba, skaffa egen bostad och familj. Många andra grupper har också drabbats av det hårdare samhällsklimatet. Möjligheterna för individen att utvecklas och söka nya vägar har beskurits när regeringen dragit in på vuxenutbildningen och lagt ner åtgärder för att hjälpa långtidsarbetslösa i på arbetsmarknaden.

Inom den skånska sjukvården har den borgerliga politiken inneburit kraftiga försämringar. Den skånska borgerlighetens ambition att skapa förutsättningar för en sänkt regionskatt har orsakat stora hål i ekonomin. Samtidigt har den borgerliga regeringen hållit igen på statsbidragen till kommuner, landsting och regioner för att kunna genomföra stora skattesänkningar. Denna politik – på såväl nationell som regional nivå – har orsakat stora ekonomiska underskott i den skånska sjukvården. Anställningarna för över 1 000 anställda i Region Skåne är hotade. Genomförs nedskärningarna hotas även vårdkvalitet och patientsäkerhet. För att säkra en god vårdkvalitet, rädda jobben i vården och förbättra arbetsmiljön för personalen vill vi socialdemokrater tillföra resurser genom en skattehöjning. Vi vill ha en demokratiskt styrd hälso- och sjukvård, fördelad efter behov och med god kvalitet.

Även om läget idag kan tyckas dystert för Skåne, så ska inte framtiden målas i allt för dystra färger. Tvärtom, Skåne har i grunden goda möjligheter att möta de utmaningar som väntar oss. Vår region är lyckligt lottad med en utbyggd utbildnings- och forskningssektor, ett starkt näringsliv med stor utvecklingspotential, en täthet skapad av en relativ geografisk litenhet och en många gånger väl utbyggd infrastruktur och kollektivtrafik samt en sjukvård som hävdar sig väl i nationella och internationella jämförelser. Skåne kan bättre.

I detta program redovisar socialdemokraterna i Skåne hur vi vill ta tillvara dessa möjligheter, om väljarna ger oss förtroendet att leda Region Skåne 2010-2014.

2. Fler jobb och ökad attraktivitet

Vi socialdemokrater sätter jobben först. Vi vet att full sysselsättning är möjlig. Arbetslöshet är ett slöseri med resurser som innebär enorma konsekvenser både för människorna det drabbar och för samhället i stort. En av de viktigaste utmaningarna framöver är därför att stärka den skånska arbetsmarknaden. I Skåne har vi en unik chans att genom det utökade regionala ansvaret själva arbeta med regional utveckling. Vi är övertygade om att en aktiv näringspolitik för tillväxt, förenat med socialt, ekonomiskt och ekologiskt hållbar utveckling, skapar fler arbetstillfällen.

I vår region finns goda förutsättningar för detta. Under det senaste decenniet har Skåne allt mer knutits ihop till en integrerad arbetsmarknadsregion. Eftersom vår utgångspunkt är att hela Skåne ska leva och utvecklas, är det angeläget med särskilda insatser gentemot de delar där tillväxten trots allt är svag. Vi lever i en dynamisk gränsregion där samarbetet över gränserna bidrar till att stärka Skånes konkurrenskraft och ger ökade tillväxtmöjligheter. Därför måste arbetet med att ytterligare fördjupa integrationen i Öresundsregionen fortsätta. Det finns ett stort behov av ökat utbyte med grannregionerna i södra Sverige samt kring Kattegatt, Skagerack och Östersjön.

Som för alla moderna industriländer så kommer fortsatta satsningar på utbildning och forskning att vara avgörande för Sveriges tillväxtmöjligheter. Skåne har redan idag goda förutsättningar på dessa områden, men det återstår ändå många investeringar som skulle kunna göra Skåne ännu starkare som forsknings- och utbildningsregion.

Skåne är en region som präglas av stor mångfald. Många människor från andra länder söker sig till vårt landskap. Det är en stor tillgång, eftersom det för med sig nya idéer, ny livskraft och ny kreativitet. Vi måste bli bättre på att ta tillvara på den utvecklingskraft som ryms i vår mångkulturella region genom att stödja möjligheterna till nya företag och marknader och nyttja den resurs som exempelvis språkkunskaper innebär. Det mångkulturella samhället är en möjlighet, inte ett hot.

Skåne ska vara lättillgängligt och attraktivt för boende, besökare och företag. För att uppnå detta vill vi bland annat bygga en infrastruktur av högsta kvalitet. Högklassiga vägar, järnvägar, hamnar och flygplatser är viktiga förutsättningar för att skapa fler arbetstillfällen. Samtidigt får goda kommunikationer inte hamna på kollisionskurs med målet om en hållbar samhällsutveckling. Därför måste investeringar i spårburen trafik ges betydligt större prioritet än idag. Skåne behöver dessutom en välfungerande kollektivtrafik med låga taxor som gör det möjligt för människor att leva, arbeta, studera och roa sig i hela regionen.

Sveriges försvar är, och ska vara, allas ansvar. Genom en fortsatt folklig förankring säkras försvarets tillgång till kompetens och flexibilitet inför en eventuell framtida försämrad omvärldssituation. Revinge är det enda kvarvarande regementet i Skåne och är en viktig rekryteringsbas för det framtida försvaret. Dess närhet till Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps verksamhet och det samarbete som finns är en viktig del av hela Skånes utveckling inom säkerhetsområdet. Därför anser vi att Revinge och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap även fortsättningsvis skall finnas kvar.

Kulturen är en viktig pusselbit för att bygga det attraktiva Skåne. Vi vill öka utbudet av kultur i Skåne och göra kulturen tillgänglig för alla. Kulturen är en viktig kugge för tillväxt och utveckling. I första hand bidrar kultur dock till människors utveckling, glädje och delaktighet i samhället.

Folkrörelserna är en bärande del av samhället, och idrotten har på samma sätt en viktig och självklar roll att spela. Både som en del i att skapa ett attraktivt Skåne med evenemang och idrottsupplevelser av hög kvalitet men också i ett folkhälsoperspektiv och som en stor ungdomsrörelse. Idrotten ska stödjas för att kunna erbjuda barn och ungdomar bra fritidsaktiviteter och för att idrotten ska ha en stark ställning i Skåne.

2.1 Pressa tillbaka arbetslösheten med en aktiv regional utvecklingspolitik

Skåne behöver ett rikt och varierat näringsliv med en stor mångfald av branscher. Vi måste därför skapa ett gott företagsklimat som lockar till att pröva nya idéer och att starta nya företag. Entreprenörskap, nyföretagande och innovationer ska stödjas och premieras. Skåne är en forskningstät region, men de idéer och möjligheter som föds fram ur forskningen måste tas tillvara bättre och fler måste kommersialiseras och spridas.

Vi får inte förbise de idéer som har sitt ursprung i företag, den offentliga sektorn eller hos enskilda individer. Det ryms en stor potential i exempelvis tjänsteinnovationer och vi måste skapa system för att fånga upp även dessa. Den offentliga sektorn bör också bedriva en beställningspolitik för att få fram innovationer inom områden som vi anser vara av speciell vikt för att klara stora samhällsutmaningar, som till exempel miljö eller medicin. För att entreprenörer ska kunna förverkliga sina idéer är tillgången till offentligt riskkapital och sk inkubatorer, där nya företag erbjuds tekniskt och praktiskt stöd, rådgivning och kontakter, mycket betydelsefullt.

Satsningar på kunskapsintensiva sektorer leder också till fler arbetstillfällen inom såväl den avancerade tjänsteproduktionen som handel och servicebranschen. Det breddar och gagnar hela den skånska arbetsmarknaden där alla måste få plats, oavsett kompetens och utbildningsbakgrund.

I Skåne finns flera starka branscher där företag och forskare arbetar inom samma område och kan dra nytta av varandra. Arbetet med att stärka befintliga starka branscher, såsom livsmedel, besöksnäring, IT, Telekom och Life science måste fortsätta samtidigt som vi aktivt måste stötta näringslivet för att möjliggöra framväxten av nya.

Vi vill också etablera Skåne som en film- och upplevelseregion. Besöksnäringen och upplevelseindustrin – inklusive film – har båda en ökad ekonomisk betydelse. I dessa branscher kan det därför skapas ett stort antal arbetstillfällen om vi satsar på att utveckla de redan befintliga möjligheterna till rekreation, natur- och kulturupplevelser, shopping, idrott, matupplevelser och evenemang. Vi behöver också locka fler turister och besökare till Skåne genom internationell marknadsföring och genom satsningar på stora evenemang. Skåne ska vara ett självklart val för sportarrangemang, mässor och kongresser men också ett spännande resmål för nya typer av besökare såsom häst- eller cykelturister.

Inom tjänstesektorn, precis som inom den traditionella industrin, finns stora utvecklingsmöjligheter där en aktiv näringspolitik kan bidra till att stärka konkurrenskraften. De små och medelstora företagen måste ges bättre förutsättningar att växa med utgångspunkt i vad företagen själva efterfrågar i form av exempelvis riktade utbildningsinsatser, administrativt stöd, ny teknik, språkkunskaper etc. Vi måste särskilt satsa på utveckling av nya svenskers och kvinnors företagande. Många nya företagare behöver stöd vid uppstarten eller med att etablera sig på exportmarknaden. Här kan nya kontaktytor mellan högskolor/universitet och de små och medelstora företagen vara en möjlighet som kan skapa utvecklingsprocesser till exempel inom produktutveckling och produktionssätt.

En viktig framgångsfaktor för Skåne är miljödriven näringslivsutveckling. De skånska företagen är redan bland de mest framgångsrika när det gäller export av miljöteknik. Det finns en stor kunskap som kan vidareutvecklas genom tvärsektoriellt arbete och nätverksbyggande. Genom att lyfta fram utvecklingen av hållbar miljöteknik, biogas, solkraft och vindkraft kan beroendet av fossila bränslen minska samtidigt som nya arbetstillfällen genereras. Klimatmässigt hållbara investeringar som att satsa ytterligare på järnväg eller bygga energieffektiva hus ger också nya jobb.

Sjukvården är en kunskapsintensiv verksamhet som har möjlighet att vara både tillväxt- och jobbskapande. I gränssnittet mellan behandling och forskning uppstår ofta innovationer och idéer. Vi måste konstruera system för att bättre fånga upp och omsätta både medarbetarnas egna idéer och det som kommer ut av den kliniska forskningen.

En välfungerande offentlig sektor är en förutsättning för att samhället ska fungera. En stor offentlig sektor är också ett viktigt inslag i en politik för full sysselsättning. Därför ska vi värna de offentliga jobben och vara aktsamma med vilka verksamheter som privatiseras. För oss socialdemokrater är det en självklarhet att trygga och kompetenta medarbetare i den gemensamma sektorn borgar för ett säkert och öppet samhälle som erbjuder den välfärdsservice vi efterfrågar. Eftersom den offentliga sektorn är en stor arbetsgivare måste den gå i täten med att erbjuda anställningar också åt de grupper som har svårt att ta sig in på arbetsmarknaden. Den offentliga sektorn måste därtill vara en mönsterarbetsplats; ett föredöme vad gäller arbetsmiljö och anställningsförhållanden.

Inom både den offentliga sektorn och näringslivet väntar stora pensionsavgångar. Risken är överhängande att kompetensen försvinner ut ur organisationer samtidigt som många arbetslösa ungdomar inget hellre vill än att få komma in på en arbetsplats. Praktikplatser kan då vara ett utmärkt alternativ för ungdomar att få nödvändig erfarenhet samtidigt som den äldre generationen fasas ut. Den offentliga sektorn måste bli bättre på att erbjuda praktikplatser och lärlingsplatser. Vi ska också utmana näringslivet att ta in ungdomar. Ungdomsarbetslösheten ska bekämpas på alla fronter, aktörer inom den offentliga sektorn, näringslivet och utbildningssektorn måste samordnas för att gemensamt ta fram åtgärder som syftar till att få in ungdomar på arbetsmarknaden.

Socialdemokraterna i Skåne vill:

- att den regionala utvecklingspolitiken sätter kampen mot arbetslösheten först
- att särskilda insatser görs för att stärka upplevelseindustrin och besöksnäringen
- att regionen stödjer utvecklingen inom miljöteknikområdet, bl a biogas
- att samarbetet mellan näringslivet, de fackliga organisationerna och utbildningsaktörerna stärks
- att den offentliga sektorn ska bli bättre på att ta in praktikanter, offentligt skyddade arbeten (OSA) och lönebidragsanställda

2.2 Utbildning åt alla med både bredd och spets

Rätten till utbildning är en grundläggande del av den svenska välfärdspolitiken. En utbildningssektor av hög kvalitet är också av avgörande betydelse för Sveriges tillväxtpotentialer. Den svenska grundskolan och gymnasieskolan ska ge alla elever möjlighet att nå kunskapsmålen. Skolan ska fostra barn och ungdomar i enlighet med demokratiska och humanistiska värderingar och med utgångspunkt i alla människors lika värde. Barn och ungdomar ska ha samma rätt till kvalitet i undervisningen, oavsett var man bor eller vilken skola de själva eller deras föräldrar har valt.

Utbildningens dörrar måste stå öppna hela livet. Möjligheterna att utbilda sig får inte begränsas till en kort period i ungdomen. Det är det som vi socialdemokrater menar med livslångt lärande. För att det ska förverkligas måste bland annat vuxenutbildningen vara väl utbyggd. Det måste också finnas en mångfald av utbildningsalternativ i olika skeden av livet – universitet och högskolor, folkhögskolor, arbetsmarknadsutbildning och folkbildning. Alla gymnasieelever ska ha rätt till behörighet till högskolan.

Skåne har goda förutsättningar när det gäller utbildningssektorn, med bland annat Nordens största universitet i Lund och ett antal högskolor. Till följd av den borgerliga regeringens politik ökar emellertid den sociala snedrekryteringen till högre utbildning igen, vilket är mycket negativt. Sverige måste ta vara på alla som kan och vill studera vidare. Det är dock viktigt att komma ihåg att utbildningen har två delvis motstående mål att uppfylla: samhällets behov av utbildad arbetskraft och det demokratiska samhällets behov av kritiskt tänkande medborgare.

Skåne blir allt mer en gemensam utbildningsregion. Det gäller högre utbildning, men även gymnasieutbildningar och kvalificerade yrkesutbildningar som lockar studerande att pendla från hemorten. För den som inte bor i närheten av studieorten blir en fungerande kollektivtrafik mycket viktig.

För den som måste flytta till sin studieort, måste det finnas god tillgång på bostäder, vilket är ett stort problem idag. I en del kommuner garanterar man de nyttillkomna studenterna en bostad, till exempel genom sitt kommunala bostadsbolag. Vi anser att det är viktigt att de studenter som ska läsa på Lunds universitet och på Skånes högskolor också tillförsäkras en bostad. För att uppnå det måste Region Skåne vara aktivare än tidigare på det bostadspolitiska området, och i samarbete med kommunerna hitta modeller för att garantera studenterna bostad.

Det offentliga har en roll att spela när det gäller vilka utbildningar som erbjuds för att möta framtidens behov av kompetensförsörjning. Många gånger behöver utbildningen få en bättre anknytning till arbetsmarknaden. Därför behövs ett ökat samarbete mellan utbildningsaktörer och näringslivet om exempelvis företagsförlagda utbildningar.

Många invandrare som kommer hit har med sig utländska examina och yrkeskompetenser som de inte alltid får nytta av. Detta är ett slöseri med kompetens och människors liv. Vi måste därför bli bättre på att översätta och validera utländska kompetenser så invandrare snabbare kan komma vidare i utbildningssystemet eller ut på arbetsmarknaden.

Socialdemokraterna i Skåne vill

- att den sociala snedrekryteringen i högre utbildning bryts
- att alla gymnasieelever ska ha rätt till behörighet till högskolan
- att vuxenutbildningen byggs ut

- att valideringen av utländsk utbildning förbättras

- att Region Skåne och Skånes kommuner fördjupar sitt samarbete i syfte att garantera bostad åt nytillkomna studenter

2.3 Stärk Skåne som forskningsregion

För att Skåne ska bli en svensk och europeisk tillväxtmotor måste Skåne etableras som en stark forskningsregion. Det handlar om att stärka forskningen som sådan men också om att främja dess tillämpning. En tätare samverkan mellan näringsliv, högskola/universitet, fackföreningar och den offentliga sektorn måste främjas så att forskningsresultat kan omsättas i nya produkter, tjänster och företag. Det i sin tur påverkar hela den skånska arbetsmarknaden i positiv riktning och genererar jobb även inom andra sektorer.

Utbildning och forskning förutsätter varandra. Vi vill inte att högskolorna utvecklas till utbildningsfabriker utan forskningsanknytning. Flera högskolor bedriver excellent forskning. Detta måste de få fortsätta med.

Förmågan att kombinera forskningsresurser med effektiva innovationssystem är av avgörande betydelse för att öka regionens konkurrenskraft och tillväxt. Vi måste stärka den internationella specialiseringen inom de sektorer av regionens näringsliv som har en hög internationell konkurrenskraft. Därtill är målsättningen att öka omsättningen, investeringskvoterna och sysselsättningen inom forsknings- och utvecklingsinriktade företag. Ett led i att uppnå detta är att få fler skånska forskare och företag att delta i EU-program och internationella samarbeten. Samtidigt måste arbetet för att attrahera fler utländska direktinvesteringar till Skåne fortsätta. Slutligen är det viktigt att poängtera att målet måste vara att Skåne ska ligga i framkant – inte bara inom den medicinska, tekniska och naturvetenskapliga forskningen – utan även när det gäller humaniora och samhällsvetenskap.

Om ambitionen att göra Skåne till en forskningsregion ska förverkligas måste vi erbjuda attraktiva forskningsmiljöer som lockar till sig begåvningar och näringsliv med behov av hög kompetens. Besluten om etableringen av forskningsanläggningarna ESS och MAX IV är välkomna. Dessa miljöer är centrala för forskningens utveckling samtidigt som de genererar innovationer och påverkar samhällsklimatet i positiv riktning. Tillsammans kommer de båda anläggningarna göra Skåne till ett världsledande centrum för materialforskning. Det är därför viktigt att vi nu tar till vara på de positiva effekter som dessa har för regionen och att de forskare som kommer hit blir en integrerad del av det skånska forskningsamhället. Men vi får inte låta oss nöjas utan fortsätta sträva efter att utveckla en forskningsinfrastruktur i världsklass som drar till sig fler forskare och forskningscentra.

Hälso- och sjukvården är en av de mest innovationsdrivande sektorerna i Sverige. Den medicinska forskningen bidrar både till att sjukvården ständigt förnyas och förbättras och till regionens tillväxt och utveckling. Universitetssjukhusen är viktiga nav för den medicinska forskningen och ska värnas. Politiken har ett särskilt ansvar för att stödja den icke-kommersiella forskningen kring folksjukdomar. Särskilt bör offentliga resurser inom den medicinska forskningen prioriteras till forskning kring närsjukvård och psykiatri.

Socialdemokraterna i Skåne vill:

- att fler skånska forskare och företag ska få möjlighet att delta i EU-program och internationella samarbeten
- att spridningseffekterna av etableringen av ESS och MAX IV kommer hela Skåne tillgodo
- att närsjukvård och psykiatri prioriteras inom den medicinska forskningen

2.4 Starkare samarbete runt Öresund och södra Östersjön

Skåne är en dynamisk gränsregion och kontakten med grannregioner kring Öresund, Kattegatt, Skagerack och Östersjön är oerhört betydelsefulla. Samarbete över gränserna handlar ofta om att tillsammans ta sig an de problem som inte ser några gränser, där miljöfrågorna i Östersjön och den gränsöverskridande brottsligheten är två givna exempel. Men samverkan med våra grannregioner handlar också om att bidra till att stärka Skånes konkurrenskraft och tillväxtpotentialer t ex genom att öka möjligheten till utbyten för forskare och studenter eller för att näringslivet ska kunna knyta viktiga kontakter. Vi ska därför arbeta för att det gränsöverskridande samarbetet ökar.

Inom Öresundsregionen sker samarbetet främst inom ramen för Öresundskommittén. Här berörs exempelvis gemensamma frågor kring arbetsmarknaden, infrastruktur och kommunikationer, stadsutveckling men också universitetsutbildning under det gemensamma paraplyet Öresundsuniversitetet. Dessutom arbetas med gemensamma strategier kring regionens utveckling i stort.

Vardagsintegrationen i Öresundsområdet har ökat kraftigt under de senaste åren. Danskar och svenskar åker över bron för att arbeta, studera, handla, uppleva kultur eller hälsa på vänner. Många skåningar har fått jobb på andra sidan sundet vilket är positivt men övergången mellan ländernas arbetsmarknader måste underlättas så att ingen riskerar att hamna utanför trygghetsförsäkringarna. Det behövs därför en förändring av skattereglerna mellan Sverige och Danmark, grundregeln bör vara att skatt ska betalas där man bor och använder samhällsservicen. Vi socialdemokrater vill öka integrationen i Öresundsområdet och arbeta för att de kvarvarande gränshindren inom alla områden mellan Sverige och Danmark undanröjs.

Kring södra Östersjön samverkar Skåne med berörda regioner i Danmark och Tyskland om bla forskning, infrastruktur, kultur, turism och arbetsmarknad. En viktig aspekt berör etablerandet av en "vetenskapskorridor" från Oslo till Hamburg där ESS- och MAX IV-anläggningarna i Lund kommer att utgöra viktiga beståndsdelar. Genom att inom ett begränsat geografiskt område skapa attraktiva forskarmiljöer ökar möjligheterna att locka hit begåvade forskare och företag. En fortsatt fördjupning av samarbetet kring Östersjön är angeläget inte minst för att stärka norra Europa i ett EU perspektiv.

Socialdemokraterna i Skåne vill:

- att samarbetet med våra grannregioner ökar och fördjupas
- att gränshindren mellan Sverige och Danmark undanröjs
- att samarbetet inom Öresundsuniversitetet vidareutvecklas

2.5 Grönare Skåne

Skåne ska förknippas med hållbar utveckling, klimatomställning, framgångsrika miljöteknikföretag, ren stadsmiljö och naturupplevelser. Miljö- och klimatfrågorna är en av vår tids ödesfrågor och det är viktigt att vi nu går från ord till handling i miljöarbetet. Miljömålen för Skåne, som utgår från de nationella miljömålen men har anpassats till skånska förhållanden, är en viktig utgångspunkt för miljöarbetet precis som de åtgärdsprogram som tagits fram av den skånska klimatberedningen. Framöver måste all tillväxt ske på ett långsiktigt hållbart sätt och miljöfrågan måste genomsyra all verksamhet. Men omställningen till ett klimatsmartare samhälle ska ses som en positiv möjlighet som också för med sig nya arbetstillfällen. Klimatomställningen driver exempelvis på näringslivet att utveckla ny hållbar teknik och nya produkter.

Dagens transporter är ett av de största miljöproblemen och vi måste därför investera betydligt mer i hållbara transportsystem. Exempelvis måste det regionala järnvägsnätet byggas ut och i vissa delar av Skåne bör vi satsa på spårvägar. Med hänvisning till miljön och vikten av att hushålla med resurserna är det nödvändigt att en större andel av gods- och persontrafiken blir spårburen. Dessutom måste vi satsa på att bygga ut kollektivtrafiken. Vi måste också utveckla olika ekonomiska styrmedel på nationell och regional/lokal nivå, t ex koldioxidskatt, kilometerskatt på tung trafik och trängselskatter.

Satsningen i Skåne på biogas har varit framgångsrik och är en viktig del i att minska beroendet av fossila bränslen. Detta är ett område som kan utvecklas ytterligare. Vi måste också satsa på vindkraft och solenergi samt driva på utvecklingen av andra förnybara energikällor.

En stor del av energiförbrukningen är kopplad till vår bebyggelse. Det är därför nödvändigt att ta krafttag för att all framtida bebyggelse ska vara klimatsmart. Befintliga bostadsområden måste också byggas om så att de bli mer energieffektiva. En viktig utgångspunkt för ett hållbart samhälle är att samhällsplaneringen har den inriktningen att transportbehovet minskar och att exploateringen av mark och landskap, bl a den värdefulla åkermarken, för ny bebyggelse och infrastruktur minskar.

I Skåne kombineras en tät befolkningsstruktur med ett intensivt jord- och skogsbruk, vilket i sig innebär ett hot mot den biologiska mångfalden i form av ett rikt djur- och växtliv. Det är därför viktigt att också jord- och skogsbruket miljöanpassas och utgår från vad som är långsiktigt hållbart.

För att värdena i landskapet och den biologiska mångfalden ska kunna bevaras och utvecklas behövs en miljöanpassad skötsel. Det kräver ofta särskilda insatser från samhället. I vissa delar av Skåne är det angeläget att öka andelen lövskog i allmänhet och ädel lövskog (såsom bok, ek med mera) i synnerhet. Region Skåne bör tillsammans med berörda myndigheter och markägareorganisationer ta initiativ till en dialog kring förutsättningarna.

Skånes unika natur- och kulturmiljö utgör attraktiva besöksmål för både boende och besökare och erbjuder rika möjligheter till rekreation i form av friluftsliv och naturupplevelser. Men för att friluftsområden ska vara lättillgängliga för den breda allmänheten krävs en väl fungerande basstruktur med bra information, vandringsleder, toaletter och parkeringsplatser, ökad tillgänglighet för handikappade samt att kollektivtrafiken byggs ut. Region Skånes stiftelser har en viktig roll att spela eftersom de äger markområden över hela Skåne. Det ger utmärkta möjligheter att utveckla strövområden för rekreation, friluftsliv och naturupplevelser.

Omställningen till ett hållbart samhälle kräver också att vi ser över våra konsumtionsmönster. Den gemensamma sektorn är en storkonsument av varor och tjänster. Vi måste arbeta för att offentliga upphandlingar så långt som möjligt ser till att produkter och tjänster är klimatsmarta, miljövänliga, resurssnåla, närproducerade och etiska (sk fairtrade). Livscykelanalyser ska användas i så stor utsträckning som möjligt inför beslut om investeringar och upphandling. Det innebär att man inför ett beslut analyserar hela produktens, tjänstens eller investeringens miljöpåverkan, från råvaruutvinning och tillverkning till transporter och avfallshantering.

Miljögifterna i samhället, till exempel i varor, avfall och slam, måste minska. Miljömärkning och konsumenternas engagemang är viktiga förutsättningar.

En viktig framgångsfaktor för att lyckas med omställningen till ett långsiktigt hållbart samhälle är att alla känner sig delaktiga och medverkar; medborgare, föreningar, näringsliv och samhällets olika institutioner på alla plan. För att nå uppsatta mål krävs information, medborgardialog och förankring.

Socialdemokraterna i Skåne vill:

- att den biologiska mångfalden värnas och vårdas
- att möjligheterna till rekreation och friluftsliv ökar genom satsningar på lättillgängliga naturområden
- att ekonomiska styrmedel utvecklas, som kan medverka till långsiktigt hållbar utveckling
- att samhällsplaneringen ges en inriktning på ett minskat transportbehov, miljövänliga transporter samt hushållning med den bördigaste jordbruksmarken
- att all nybebyggelse skall vara klimatsmart samt att befintlig bebyggelse successivt byggs om för att bli mer energieffektiv
- att jord- och skogsbruk miljöanpassas och utgår från vad som är långsiktigt hållbart
- att den gemensamma sektorn ställer tydliga krav vid upphandling gällande bl a resursåtgång och rättvisemärkt
- att livscykelanalyser används i så stor utsträckning som möjligt vid investeringar och upphandling

2.6 Infrastruktur av högsta kvalitet

Skånes infrastruktur är av central betydelse inte bara för utvecklingen i länet, utan för Öresundsregionen och hela Sverige. Förbättringar av våra vägar och järnvägar är nödvändiga för att binda ihop Skåne till en arbetsmarknad där regionens olika styrkor kan förstärka varandra.

Skåne är en transitregion. Här passerar en mycket stor andel av det gods och de personer som skall till och från Sverige. Skåne får inte bli en flaskhals, men redan idag är kapacitetstaket nära på många sträckor.

Den borgerliga regeringen har prioriterat väginvesteringar på järnvägens bekostnad. Detta är helt fel väg att gå med tanke på det växande hotet från klimatförändringarna. Istället måste järnvägen

ges en starkare prioritet så att både gods- och persontrafik kan lyftas över från väg till räls. I de större städerna måste utbyggnaden av modern spårvägstrafik komma igång. Dessa kan på ett bättre sätt än bussar knyta ihop städerna med närliggande tätorter samtidigt som biltrafiken i städerna kan minska.

Investeringar i nationell infrastruktur är statens ansvar. Trots det har skånska skattepengar ofta använts för att medfinansiera projekt; detta för att de överhuvudtaget ska komma till stånd. Det är nödvändigt att verka för att de statliga anslagen till infrastrukturplanerna ska öka eftersom Skåne har behov av betydande investeringar i både järnväg och väg. Framförallt handlar det om järnvägssatsningar som helt fallit bort i den borgerliga regeringens infrastrukturplanering och som behövs för att Citytunnelns fulla potential ska tas tillvara. Det gäller bland annat Söderåsbanan, Lommabanan, Simrishamnsbanan, Marieholmsbanan och Trelleborgsbanan, men vi måste också förverkliga utbyggnaden av Pågatåg nordost som är betydelsefull för att knyta ihop de nordöstra delarna av regionen med resten av Skåne. Det är också av stor betydelse att kapaciteten på södra stambanan byggs ut, eftersom den är väsentlig för att kunna utveckla den regionala järnvägstrafiken i Skåne.

När det gäller vägförbindelser så måste en utbyggnad av E22 till motorväg färdigställas snarast. Det är välkänt att E22:an bitvis inte klarar de höga krav vi måste kunna ställa på våra vägar, inte minst ur trafiksäkerhetssynpunkt. E22 är, tillsammans med övriga kommunikationsleder som knyter ihop västra och östra Skåne, oerhört betydelsefull för att binda ihop Skåne till en arbetsmarknadsregion, vilket i sin tur är angeläget för tillväxten och jobben.

Skånes flygplatser – Helsingborg/Ängelholm, Kristianstad och Malmö/Sturup - är betydelsefulla för både näringsliv och besöksnäring. Kollektivtrafiken till dessa flygplatser bör utvecklas.

Köpenhamns flygplats Kastrup är som internationell flygplats mycket betydelsefull för den regionala utvecklingen och tillväxten i Skåne. Tillgängligheten till Kastrup bör beaktas när vi planerar framtida järnvägssatsningar i Skåne.

Integrationen i Öresundsregionen har utvecklats på ett bra sätt tack vare Öresundsbron. Men bron kommer inom en snar framtid nå sitt kapacitetstak. När Fehmarn Bält-förbindelsen öppnar om några år förkortas avståndet mellan Skåne och Tyskland avsevärt. Som en konsekvens av detta måste vi nu ta viktiga strategiska beslut kring ytterligare en fast förbindelse i norra Öresund och påbörja planering/utbyggnad av banor för höghastighetståg. För att regionen ska kunna fortsätta att integreras och utvecklas behövs en fast förbindelse också mellan Helsingborg och Helsingör.

Samarbetet kring infrastrukturfrågorna är mycket betydelsefulla.

Socialdemokraterna i Skåne vill:

- att de statliga anslagen till infrastrukturen ökar, så att regional och kommunal medfinansiering kan minimeras

- att tonvikten läggs på järnvägsinvesteringar

- att satsningar genomförs på Söderåsbanan, Lommabanan, Simrishamnsbanan, Marieholmsbanan, Trelleborgsbanan och södra stambanan

- att en fast förbindelse mellan Helsingborg och Helsingör byggs

- att E22 färdigställs med motorvägsstandard i hela dess sträckning i Skåne
- att kollektivtrafiken till de skånska flygplatserna utvecklas
- att tillgängligheten till Kastrup förbättras

2.7 Bygg ut kollektivtrafiken i Skåne

Kollektivtrafiken är en viktig samhällsservice som dessutom är ett miljövänligt alternativ till bilen. Vår utgångspunkt är att invånarna i hela Skåne på ett enkelt, billigt och miljövänligt sätt ska kunna ta sig till jobbet, studierna, fritidsaktiviteter eller släkten vare sig man bor i staden eller på landsbygden. Skånetrafiken spelar därför en viktig roll för att binda ihop Skåne till en arbetsmarknadsregion och minska avstånden mellan människor. Där har vi kommit en bit på vägen, men fortfarande återstår mycket att göra.

Socialdemokraterna vill inte medverka till en avreglering av kollektivtrafiken. Istället måste kollektivtrafiken utvecklas ytterligare och den allt större efterfrågan på kollektivtrafik mötas. Utbudet måste öka i redan befintliga stråk men det krävs också utveckling av nya linjer inom såväl stadstrafik som regional trafik. Vi vill se en utbyggnad av den regionala tågtrafiken i nordöstra Skåne, det som brukar kallas Pågatåg nordost, som även sträcker sig in i södra Småland. Vi vill också verka för pågatågstrafik på sträckorna Helsingborg-Eslöv, Malmö-Trelleborg, Malmö-Lomma-Kävlinge, Malmö-Åstorp via Söderåsbanan, Malmö-Dalby och vidare mot Sjöbo-Tomelilla när Simrishamnsbanan är byggd. Vi vill också satsa på en utbyggnad av lätt spårtrafik (Light-Rail) i och kring Skånes större städer.

Priset på kollektivtrafikresor måste vara konkurrenskraftigt gentemot bilen. I flera omgångar har det under de senaste åren genomförts höjningar av taxorna inom kollektivtrafiken. Vi vill i så stor utsträckning som möjligt undvika taxehöjningar under kommande mandatperiod, och höja studeranderabatten till en 30-procentig rabatt på periodkortet.

Att möta efterfrågan handlar också om förbättrad kvalitet och turtäthet. Kollektivtrafiken måste bli bättre på att passa tiderna och bli mer tillgänglig för personer med funktionsnedsättning. I dagsläget är standarden låg på fordonen i vissa delar av regionen. För att höja kvalitén är det viktigt att ställa tydliga krav vid upphandlingar.

Det ska också vara tryggt att resa med Skånetrafiken. Vi måste arbeta med att höja säkerheten för både personal och passagerare ombord på fordonen likväl som vid hållplatser. Det innebär till exempel att det måste finnas tillräckligt med personal ombord på tågen, att alla nya fordon ska vara utrustade med alkolås, att det ska satsas på utbildning och certifiering samt att kontanthantering ombord på bussarna minskar.

Eftersom Skånetrafiken är fokuserad på att binda ihop Skåne som arbetsmarknadsregion är trafiken många gånger främst utformad för pendlare. Vi vill föra in ytterligare ett perspektiv, nämligen fritidsresorna. Det måste gå att ta tåget eller bussen hem från idrottsevenemang, teatern eller konsertbesöket. Projektet Natur- och Kulturbussen bör utvecklas så att man kan nå betydligt fler naturområden än i dag.

Ytterligare en aspekt att undersöka är hur kulturen kan göras mer tillgänglig för skolorna genom kollektivtrafiken. Vi står därför, som nämnts tidigare, bakom införandet av en så kallad kulturbiljett som ska gälla vid tåg- eller busstrafik samt för inträde vid kulturarrangemang. Den

ska underlätta för fler människor att ta sig till kulturen. De befintliga biljettsorterna måste också kompletteras med turistbiljetter som lämpar sig särskilt för tillfälliga besökare.

Också de som nyttjar sjukresorna och närtrafiken har rätt till samma höga krav på trygghet, service och tillgänglighet som inom resten av kollektivtrafiken.

Trots att buss och tåg är ett betydligt miljövänligare transportsätt än biltrafik så genererar kollektivtrafiken växthusgaser, luftföroreningar, skadliga partiklar och buller. Skänetrafiken måste arbeta hårdare för miljökrav avseende rening och emissionsnivåer vid upphandling av nya fordon samt aktivt söka efter lösningar som minimerar kollektivtrafikens miljöbelastning. I detta arbete ska det bland annat ingå att verka för att biogas ska vara huvudbränsle inom såväl stadsbuss- som regionbusstrafiken i Skåne senast år 2015.

Socialdemokraterna i Skåne vill:

- att pågatågstrafik upptas eller planeras på sträckorna Helsingborg-Eslöv, Malmö-Trelleborg, Malmö-Lomma-Kävlinge, Malmö-Dalby-Sjöbo-Tomelilla och Malmö-Åstorp
- att pågatågstrafik också byggs ut i Skåne nordost – Höör, Kristianstad, Osby och Hässleholm - och vidare mot södra Småland.
- att taxorna i kollektivtrafiken ska vara låga
- att lätt spårtrafik byggs ut i och kring Skånes större städer
- att studeranderabatten höjs till 30 procent på periodkortet
- att rabatt- och betalssystem för kollektivtrafiken över region- och länsgränser förenklas
- att skolklasser (inklusive särskolor, fritids, förskolor m.m.) i Skåne ska få åka gratis med kollektivtrafiken för utflykter och studiebesök
- att kollektivtrafiken bättre anpassas för personer med funktionsnedsättning
- att det, förutom kulturbiljett, också införs särskilda turistbiljetter för tillfälliga besökare
- att Natur- och Kulturbussen utvecklas
- att biogas ska vara huvudbränsle för såväl stadsbussar som regionbusstrafiken senast 2015

2.8 Kultur för alla

Vi socialdemokrater betraktar kulturfrågorna som en del av demokratins kärna. Det handlar om yttrandefrihet och delaktighet, och om vår förmåga att förmedla och ta till oss kunskaper, erfarenheter och känslor.

Ett rikt kulturliv skapar ett attraktivare Skåne, attraktivare för de som redan bor här men också för de som kanske överväger att flytta hit eller besöka Skåne som turister. Dessutom är ett rikt kulturliv en av flera viktiga pusselbitar för att motivera näringslivet att etablera sig i regionen. Kulturen bidrar till tillväxt och fler jobb.

Kulturen har framför allt ett egenvärde; den utvecklar oss som människor, skapa nya mötesplatser och skänker livsglädje. Socialdemokraterna vill öka tillgången på kultur i Skåne men vi vill också göra kulturen mer tillgänglig genom att möjliggöra för människor att vara delaktiga i kulturen på sina egna villkor. Därför måste vi satsa brett: Region Skånes flaggskepp Malmö Opera eller Skånes Dansteater som lockar till sig en stor publik har sin givna plats men vi får inte glömma bort exempelvis den fria scenkonsten, folkbildningen, biblioteken, hembygdsföreningar, lokala musikarrangemang och alla andra kulturyttringar.

Skåne har en stark fri kulturscen som tyvärr inte alltid når ut. Därför måste vi bli bättre på att stödja arrangörerna av kultur då dessa verkar som en bro mellan kulturproducenterna och allmänheten. Här har folkbildningens institutioner och de ideella organisationerna en viktig roll att spela eftersom de skapar arenor för människor att uppleva, delta i och attraheras av kulturen.

Vi måste stödja nya samverkansformer mellan kommunerna och regionen på ena sidan och privata intressenter, organisationer och studieförbund på andra sidan för att mötesplatser kring kulturen ska utvecklas. Det är vår övertygelse att människor vill konsumera kultur, men vi vet också att många inte kommer till de stora kulturinstitutionerna. Då kan kulturaktiviteter i bostadsområdet, kulturarrangemang på folkbiblioteken, operafilmvisning i Folkets Hus eller distribution av kultur via digitalteknik göra att människor hittar nya former för att möta kulturen.

Barn och unga är en särskilt prioriterad grupp som ska garanteras en likvärdig tillgång till kulturutbudet oavsett bostadsort eller ekonomiska familjeförhållanden. Även här är samverkan mellan offentliga, privata och ideella aktörer betydelsefull. En viktig pusselbit är att utveckla kulturella mötesplatser i närmiljön där barn kan få delta i kulturupplevelser och stimuleras i sitt eget skapande. Barn och unga måste dessutom ges möjlighet att delta i kulturaktiviteter som arrangeras på kulturinstitutionerna och i det fria kulturlivet. Ytterligare en viktig del är att möjliggöra fler turnéer från de stora institutionernas ensembler så att fler, både barn och vuxna, kan ta del av dem. För barn och unga är tillgången till kollektivtrafik i samband med kulturaktiviteter extra viktigt. Därför vill vi vidareutveckla den s k kulturbiljetten i kollektivtrafiken.

Även för gamla och sjuka spelar kulturen en viktig roll. Därför bör kulturens roll i vården utvecklas. Metoder för att arbeta både förebyggande och rehabiliterande måste utvärderas och spridas.

Socialdemokraterna i Skåne vill:

- att barn- och ungdomskulturen prioriteras
- att kollektivtrafikens kulturbiljett vidareutvecklas
- att kulturen ges ökade möjligheter att nå ut i bostadsområden, på biblioteken och inom folkbildningen
- att den fria scenkonsten ges stöd
- att kultur i vården vidareutvecklas
- att kulturen ges möjlighet att integreras i skolarbetet

2.9 Ett samhälle för alla

Ännu har vi inte ett samhälle där personer med funktionsnedsättning har lika möjligheter som andra att utbilda sig, arbeta, delta i kultur- och föreningsliv, röra sig och umgås med andra människor. Många gånger ses personer med funktionsnedsättning i först hand som personer med vård- och omsorgsbehov och man glömmar bort allas rätt till delaktighet på lika villkor. Och tyvärr leder brister i tillgänglighet och förlegade synsätt många gånger till att den funktionshindrades rätt till fullt medborgarskap hindras.

Vi vill gå vidare med att forma ett samhälle som i verklig mening är tillgängligt för alla. Allmänna lokaler och allmänna platser ska vara tillgängliga för personer med nedsatt rörelse- och orienteringsförmåga före utgången av år 2010, enligt riksdagsbeslut. Samma mål gäller för kollektivtrafiken. Fortfarande återstår en hel del att göra, och det är därför viktigt att arbetet fortgår och intensifieras.

Det behövs också ökad samverkan och mer helhetsgrepp för att underlätta vägen genom vården för personer med funktionsnedsättning. Ett utvecklat samarbete med brukarorganisationerna, såväl regionövergripande som lokalt, behövs för att detta arbete ska bli framgångsrikt.

Den offentliga sektorn måste bli ett föredöme i att bekämpa diskriminering och otillgänglighet, och vid offentlig upphandling ska krav på tillgänglighet för personer med funktionshinder ställas. Som offentliga arbetsgivare kan vi också ta ett större ansvar för att öka antalet anställda med funktionsnedsättning.

Vi accepterar inte att människor med funktionsnedsättning ska behöva avstå från hjälpmedel av kostnadsskäl. Region Skånes habiliterings- och hjälpmedelsverksamhet dras med stora underskott. Dessa har skapats på grund av den nya modellen för hörselrehabilitering med privata audionommottagningar. Sker inte resurstillskott kommer det att tvinga fram nedskärningar på annan verksamhet med ofta svårare sjuka patienter. Det är inte acceptabelt, och därför måste resurserna till denna verksamhet öka.

Socialdemokraterna i Skåne vill:

att krav på tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning ska ställas vid offentlig upphandling,

att personer med funktionsnedsättning ska ges förutsättningar att vara fullt delaktiga i samhället.

3 En hälso- och sjukvård efter behov och på lika villkor

Vi socialdemokrater vill fortsätta att utveckla en hälso- och sjukvård som finansieras solidariskt via skatten, styrs demokratiskt genom folkligt förtroendevalda och fördelas efter behov i enlighet med medicinska bedömningar och prioriteringar. Möjligheten till politisk insyn och påverkan behöver förbättras inom Region Skåne, detta för att ge medborgarna bättre förutsättningar att påverka besluten. En fungerande hälso- och sjukvård, tillsammans med inkomstförsäkring vid sjukdom, är en viktig del av människors trygghet i vardagen och av den generella välfärden. Därför kan vi aldrig acceptera nedskärningar och utförsäljningar som riskerar att undergräva förtroendet för den offentliga sektorn och som slår sönder vårdkedjor. Ett sjunkande förtroende riskerar leda till att de som har råd väljer att teckna privata sjukförsäkringar och tillgången till den bästa vården blir då en klassfråga.

Ett viktigt skäl till ett sjunkande förtroende för den offentliga vården har varit köer och långa väntetider. Vårt mål är därför en vård fri från köer och orimligt långa väntetider.

Trots att alla formellt sett har samma rätt till vård i Sverige föreligger stora skillnader i hälsa och vårdkonsumtion mellan könen och mellan grupper med olika socioekonomiska förutsättningar. Vården ska därför sträva efter att jämna ut ojämlikheter i hälsa inom befolkningen. Likvärdig vård innebär inte endast likabehandling av de patienter som söker sig till vården, utan måste även innebära uppsökande och preventiva insatser för grupper med hög risk för ohälsa. Skillnader i vårdkonsumtion och ohälsa på grund av klass, kön, etnicitet eller sexuell läggning ska motarbetas och målet ska vara en reellt jämlik och jämställd hälso- och sjukvård.

Befolkningsutvecklingen med allt fler äldre, tillsammans med den medicinska utvecklingen som gör att hälso- och sjukvården kan bota allt fler sjukdomar innebär stora utmaningar för den gemensamt finansierade välfärden. Detta är en i grunden oerhört positiv utveckling, men den ställer samtidigt krav på hälso- och sjukvårdens förmåga att ställa om och anpassa sig.

Det är inte möjligt för hälso- och sjukvården att möta framtida utmaningar med färre eller oförändrade resurser. Utökade resurser till vården är inte längre en fråga kring om det behövs, utan hur mycket som behövs. Socialdemokraterna i Skåne kräver ett omedelbart stopp för de pågående nedskärningarna i den skånska vården. Målet om en trygg och tillgänglig vård för alla innebär att det krävs fler händer och resurser i vården, inte färre.

De stora underskotten i vården som den borgerliga politiken – i riket och i regionen – orsakat hotar såväl anställningarna för över 1000 anställda i Region Skåne som vårdkvalitet och patientsäkerhet i verksamheterna. Sedan 2007 har redan nästan 1 300 människor fått lämna sina jobb i Region Skåne. Sedan 2006 så har antalet vårdplatser i Region Skåne minskat med 150. Det motsvarar ett medelstort skånskt närsjukhus av Trelleborgs eller Ängelholms storlek. Regionens även i övrigt bekymmersamma ekonomiska situation innebär att resurser måste tillföras genom en skattehöjning. Det saknas idag ca 1 miljard kronor för att säkra en god vård för patienterna och en rimlig arbetsmiljö för vårdpersonalen i Region Skåne. Socialdemokraterna i Skåne anser därför att regionskatten bör höjas.

Socialdemokraterna i Skåne vill:

- att de pågående nedskärningarna i den skånska vården stoppas

- att regionskatten höjs, för att säkra kvaliteten i hälso- och sjukvården och en god arbetsmiljö för de anställda

- att sätta stopp för utförsäljningar och iakttäta stark restriktivitet med upphandlingar och privatiseringar

3.1 Utveckla kvaliteten i sjukvården

För att möta sjukvårdens framtida utmaningar räcker inte en skattehöjning. I takt med en ökad kunskap och tillgång till ny teknik och läkemedel måste stort fokus även ligga på att utveckla effektiva arbetssätt och avveckla mindre effektiva.

Många äldre och svårt sjuka patienter får vård från flera olika vårdgivare samtidigt. För att utveckla vården mot ett mer patientfokuserat arbetssätt är det därför viktigt att enskilda åtgärder för patienten inte följs upp var för sig, utan att patientens hela väg genom vårdens olika kliniker, verksamheter och huvudmän följs upp. Det är bara genom att uppmärksamma hela processer och flöden som brister i samverkan, kommunikation och tillgänglighet kan göras synliga. Det innebär att även inriktningen vårdens utveckling ska vara att foga samman processer och förenkla för patienterna i mötet med vården.

Kvalitetsregister och öppna jämförelser är viktiga verktyg i utvecklingsarbetet för att kunna mäta och följa resultat. Med hjälp av resultaten av kvalitetsutvärderingar och öppna jämförelser skapas underlag för patienter, medborgare, vårdpersonal och beslutsfattare att fatta välgrundade beslut på olika nivåer.

Hälso- och sjukvårdens insatser ska i allt högre grad inriktas mot förebyggande arbete för att förhindra att sjukdom eller symptom uppstår. Mycket av det förebyggande arbetet innebär insatser för att främja mer hälsosamma vanor i befolkningen. Om vi röker eller ej, vad vi äter och dricker samt hur mycket vi rör på oss kommer att betyda oerhört mycket för hälso- och sjukvårdens framtida möjligheter, både från ett kostnads- och från ett tillgänglighetsperspektiv. Med sitt höga förtroendekapital, sina breda kontaktytor och sina expertkunskaper är hälso- och sjukvården en central aktör för att bidra till en bättre folkhälsa.

Socialdemokraterna i Skåne vill:

- att kvaliteten i hälso- och sjukvården förbättras, genom bl a öppna jämförelser och systematiska utvärderingar

3.2 Satsa på barn- och ungdomssjukvården

Det är välkänt att tidig upptäckt av ohälsa och tidiga insatser i unga år skapar förutsättningar för en bra hälsoutveckling senare i livet. Patientavgifter för barn utgör ett hinder för barns vård sökande och kan leda till att föräldrarnas plånbok påverkar tillgången till vård. Hälso- och sjukvård för barn och unga upp till och med 20 år ska vara avgiftsfri.

För barn i behov av särskilt stöd uppstår ofta fördröjningar i omhändertagandet till följd av svårigheter för olika aktörer inom hälso- och sjukvården och kommunen att komma överens om samverkan. I varje kommun ska det finnas etablerade och i avtal fast bestämda

samverkanskanaler mellan skola, elevhälsovård, primärvård, barn- och ungdomspsykiatri och socialtjänst för vård och stöd av barn som far illa.

Ett framgångsrikt hälsofrämjande arbete som dessutom möjliggör tidiga insatser vid sjukdom kräver att hälsovården finns närvarande i barnens och ungdomarnas vardag. Detta ställer krav på en uppväxling och en utbyggnad av elevhälsovården, tillsammans med bättre samverkansformer mellan skolhälsovården och den regionala hälso- och sjukvården. Vi anser att det bör tas ett nationellt grepp kring skolhälsovårdens roll, ansvar och finansiering samt att nya och bättre arbets- och samverkansformer ska utarbetas gemensamt av stat, landsting/region och kommun.

Socialdemokraterna i Skåne vill:

- att all sjukvård för barn och unga upp till och med 20 år ska vara avgiftsfri
- att elevhälsovården byggs ut
- att samhällets samverkan kring barn som behöver stöd stärks

3.3 Äldres omsorg och sjukvård

I takt med att antalet äldre ökar blir kunskapen om sjukdomar under åldrandet allt mer betydelsefull. Åldrandet förändrar orsaker, mekanismer och symptom för sjukdomar och därmed även förutsättningarna för att ställa diagnos, för att behandla och för att förebygga sjukdomar.

Oavsett vilken diagnos patienten har kan tillgång till geriatrisk kompetens, d v s specialistkunskaper om åldrandets sjukdomar, vid vårdtillfället bidra till bättre resultat och kortare vårdtider. Därför anser vi att tillgången till geriatrisk kompetens och kunskap ska vara god i alla Region Skånes verksamheter. Både i form av specialister i geriatrik som bidrar med sitt kunnande och i form av en bättre grundutbildning i geriatrik för alla läkare.

Äldre multisjuka ordinerar ofta flera mediciner samtidigt och drabbas därför oftare av läkemedelsförgiftning. Därför ska alla patienter i den kommunala hemsjukvården, som har flera olika mediciner erbjudas regelbundna läkemedelsgenomgångar.

Alla äldre ska vid behov ha tillgång till vård och stöd i det egna hemmet. När behoven förändras måste det finnas plats på vård- och omsorgsboende. För att minska eller skjuta upp behovet av plats på vårdboendet vill vi socialdemokrater arbeta aktivt för att fler så kallade trygghetsboenden och seniorbostäder byggs.

En god äldrevård kräver investeringar i personalens kompetens och goda arbets- och anställningsvillkor i verksamheten. Äldre vårdtagare ska ha rätt att påverka sin vård och omsorg, inte främst genom att välja utförare utan genom rätten att påverka utförandet.

Frivilligorganisationer kan i många fall bidra till att utveckla utbud och kvalitet inom äldreomsorgen. Detta ska uppmuntras och underlättas. Utan att ersätta det offentliga ansvaret kan frivilligorganisationer och volontärer i många fall bidra till att utveckla utbud och kvalitet inom äldrevården. Detta ska uppmuntras och underlättas i tätt samarbete med de fackliga organisationerna som finns inom den offentliga sektorn.

Måltiden är för många vårdtagare av central betydelse för den upplevda livskvaliteten. Därför ska inte bara matens näringsvärde uppmärksammas, utan även smaker, dofter och miljöer som ger en

komplett måltidsupplevelse. Vi vill genomföra en kvalitetssatsning på maten inom äldreården och hemtjänsten.

Äldre och patienter med flera sjukdomar behöver ofta vård från både kommunen, primärvården och sjukhusvården samtidigt. God samverkan mellan kommunen och regionen kring närsjukvård är därför oerhört viktigt för en god vårdkvalitet. Patienten ska aldrig själv behöva märka av när ansvaret för vården skiftar från en huvudman till en annan.

När en patient i den kommunala hemsjukvården måste söka sjukhusvård är det ofta både ineffektivt och inhumant att dessa patienter tvingas sitta och vänta på akutmottagningen innan inläggning kan ske. Därför ska närsjukvårdsavdelningar och ett system för direktinläggning av patienter i den kommunala hemsjukvården finnas på samtliga sjukhus. Alla kommuner i Skåne ska omfattas av denna möjlighet.

När bot inte längre är möjlig ska lindring och tröst kunna erbjudas inom den palliativa vården, d v s vård i livets slutskede. Den palliativa vårdens viktigaste mål är att skapa förutsättningar för ett värdigt avsked och avslut för både patient och anhöriga. På flera håll i Skåne är den palliativa vården väldigt dåligt utbyggd, något som leder till sämre livskvalitet i livets slutskede och ett slöseri av vårdplatser och resurser i övriga delar av vården. Det är inte acceptabelt. Såväl tillgången till hospiceplatser som till avancerad sjukvård i hemmet ska vara god och likvärdig i hela Skåne. En satsning på utbyggnad och utveckling av den palliativa vården ska ske i hela regionen.

Socialdemokraterna i Skåne vill:

- att alla patienter i hemsjukvården erbjuds regelbundna läkemedelsgenomgångar
- att den geriatriska kompetensen stärks i hela vårdkedjan
- att äldres inflytande över den egna vårdsituationen stärks
- att en kvalitetssatsning på maten och måltiderna inom äldreomsorgen genomförs
- fortsätta utveckla en allt bättre samverkan mellan kommuner och Region Skåne
- att patienter i hemsjukvården ska kunna direktinläggas på sjukhus, för att slippa vänta på en akutmottagning
- att palliativ vård, d v s vård i livets slutskede, byggs ut i hela regionen

3.4 Valfrihet i närsjukvården på medborgarnas villkor, inte entreprenörens

Närsjukvård är den vård som med fördel ges nära patienterna. Närsjukvården är ett delat ansvar mellan primärvården, sjukhusvården och den kommunala hälso- och sjukvården. Den enskilda patienten ska dock inte själv behöva hålla ordning på vilken huvudman som har drifts- eller finansieringsansvar för vad. Istället ska god samverkan mellan de olika aktörerna borga för att patienten sätts i centrum och att det finns en helhetssyn i omhändertagandet av varje patient.

Region Skåne införde under 2009 en ny modell för primärvården, Hälsoval Skåne. Modellen innebär bland annat en stärkt ställning för patienten, ett mer uttalat helhetsåtagande för vårdcentralerna och en förbättrad styrning mot bättre service och tillgänglighet inom

primärvården. Socialdemokraterna i Skåne anser att Hälsoval Skåne som modell har flera förtjänster, men att den särskilt måste följas upp utifrån hur den påverkar svårt sjuka och socioekonomiskt svaga grupper tillgång till vård. Vi ser även att den skånska primärvården, oavsett modell, fortfarande lider av en kraftig underfinansiering. Denna kan inte lösas genom justeringar i modellen utan kräver att resurser tillförs.

Vi ser även med stor oro på den lagstiftning om fri etableringsrätt i primärvården som införts av den borgerliga regeringen. Det är ett politiskt ansvar att se till att alla skåningar har tillgång till bra primärvård i rimlig geografisk närhet. Fri etableringsrätt innebär enligt all tillgänglig erfarenhet en överetablering i storstädernas socioekonomiskt starka områden vilket försämrar möjligheten för landstingen och regionerna att satsa på vården i de områden där behoven är som störst. Vi kräver därför att den fria etableringsrätten avskaffas.

Den akuta hembesöksverksamheten sköts idag av en privat entreprenör, medan vårdcentralerna ansvarar för planerade hembesök. Att akuta hembesök utförs av annan aktör är negativt för kontinuiteten i vården. Det går inte heller att bortse från att kritiken mot missförhållandena i den akuta hembesöksverksamheten varit massiv. Socialdemokraterna i Skåne anser att akuta hembesök ska ingå i vårdcentralernas ordinarie uppdrag.

Mödrahälsovården och förlossningsvården är hårt drabbad av kraftiga besparingar samtidigt som det framförallt i storstäderna sker en kraftig ökning av befolkning och antalet gravida. Detta får effekter på tillgänglighet och kvalitet i verksamheten. Det krävs därför ett omedelbart stopp på besparingarna och därutöver en riktad resursförstärkning till kvinnosjukvården i hela Skåne, framförallt till storstäderna.

Socialdemokraterna i Skåne vill:

- att resurserna till primärvården utökas
- att den fria etableringsrätten avskaffas
- att den akuta hembesöksverksamheten tas över av vårdcentralerna
- att kvinnosjukvården stärks

3.5 Kortare väntetider på akuten

Den specialiserade akutsjukvården lider av stora brister i tillgänglighet. Störst problem finns på de stora akutsjukhusen. Socialdemokraterna i Skåne anser att det nu är hög tid att ta krafttag kring akutsjukvården och inleda ett brett tillgänglighetsarbete som inkluderar samtliga aktörer som samverkar med akutmottagningarna.

De väntetider på 8-10 timmar som alltför ofta rapporteras från de stora sjukhusens akutmottagningar är helt oacceptabla. Det är därför viktigt att det både regionalt och nationellt införs tillgänglighetsmål även inom akutsjukvården. Ingen ska behöva vistas mer än fyra timmar på en akutmottagning från inskrivning till utskrivning. En utskrivna patient ska antingen ha blivit färdigbehandlad, inlagd eller hänvisad till annan vårdnivå.

Viktiga åtgärder för bättre tillgänglighet inom akutsjukvården är exempelvis bättre och separerade patientflöden, minskade ledtider, bättre anpassade lokaler, samverkan mellan de stora

akutsjukhusen, bättre uppföljningar av tillgänglighet och kvalitet, öppna regionala jämförelser av akutsjukvården, utbildning av fler akutläkare och fungerande samverkan med andra vårdnivåer såsom den kommunala hälso- och sjukvården, primärvården, den prehospitla vården, specialistkliniker och diagnostik på sjukhusen samt psykiatri.

Akutmottagningarna har en strategisk och central position inom hälso- och sjukvården. Hit går många patienter som egentligen borde vårdas på lägre vårdnivåer. Hit kommer även många patienter som sedan måste skickas vidare till samtliga övriga specialistområden på sjukhusen. Man har regelbunden kontakt med den kommunala äldre vården, liksom socialtjänst och polis. Man får in patienter med såväl somatisk som psykisk sjuklighet. Man är ambulanssjukvårdens naturliga länk in i vården. Kort sagt är alla andra instanser som i olika sammanhang har kontakt med patienterna beroende av en väl fungerande akutsjukvård och högkvalitativa akutmottagningar. Stora delar av hela hälso- och sjukvårdens utvecklingsarbete ska därför utgå från hur det påverkar eller avlastar det akuta vårdflödet på de stora akutsjukhusen.

Den borgerliga majoriteten i Region Skåne har avskaffat de akutteam som tillförde läkarkompetens i ambulanssjukvården och som innebar en viktig förstärkning av regionens beredskap vid stora trauman. Vid en socialdemokratisk valseger ska sådana akutteam återinföras vid samtliga Skånes akutsjukhus.

Socialdemokraterna i Skåne vill:

- att ingen ska behöva vänta mer än fyra timmar på någon akutmottagning i Skåne
- att akutteam med läkarkompetens inom ambulanssjukvården återinförs

3.6 Stärk psykiatri

Av olika anledningar har utvecklingen av psykiatri under lång tid varit eftersatt. Det har bland annat inneburit stora svårigheter att möta en ökad förekomst av psykisk ohälsa i befolkningen, vilket resulterat i långa köer till vård och behandling. Vård och rehabilitering av psykiskt sjuka och funktionshindrade ska därför vara högt prioriterat framöver. Resurser ska göras tillgängliga så att vårdköer kan arbetas bort, utredningstider förkortas och ett mer flexibelt vårdutbud kan erbjudas patienterna. Det ska även vara självklart att erfarenhetsbaserade arbets- och behandlingsmetoder används.

Den psykiatriska slutenvården i Skåne är hårt prövad, vilket visas inte minst av att patienter till följd av platsbrist vårdas i korridorer, i personalrum och kontor. Denna fullständigt oacceptabla behandling av svårt sjuka patienter är en följd av de kraftiga nedskärningar som drabbat psykiatri, samtidigt som det från den borgerliga regionledningen talats och skrivits om psykiatri som ett fokusområde. Det är oerhört angeläget att gå från ord till handling när det gäller satsningar på svårt psykiskt sjuka. För att vi ska kunna utveckla kvalitet och tillgänglighet behövs fler välutbildad medarbetare.

Patienter med psykiska sjukdomar och/eller missbruk har ofta sämre förutsättningar att utkräva sina rättigheter än andra patienter. Det gör det desto viktigare att den psykiatriska vårdens medarbetare ser som sin självklara uppgift att aktivt värna om patienternas rätt. Det gäller exempelvis patientens rätt att få vård inom vårdgarantins tidsramar och rätt till delaktighet och inflytande i vården.

Socialdemokraterna i Skåne vill:

- öka resurserna till psykiatrin och satsa på utveckling av kvalitet och tillgänglighet i verksamheten

3.7 En samordnad och kvalificerad cancervård

Den allra bästa vården måste finnas tillgänglig för de svårast sjuka. Utvecklingen inom cancersjukvården, där nya behandlingsmetoder och läkemedel hela tiden utvecklas, måste komma alla till godo. Att skapa en likvärdig och enhetlig, men också högkvalitativ cancervård, oavsett var man bor, ska vara högt prioriterat.

Allt bättre, men också dyrare och mer specialiserade, behandlingsmetoder och läkemedel för att bota och lindra cancersjukdomar leder till en ökad specialisering och koncentration inom cancersjukvården. Parallellt med denna utveckling är det centralt att arbeta med förebyggande åtgärder. Region Skåne ska ligga långt fram avseende screening och riktade provtagningar mot riskgrupper för att förebygga att cancer uppstår. Det effektivaste sättet att förebygga cancersjukdomar är emellertid att påverka människors levnadsvanor avseende rökning, kost, motion och alkohol. Detta ställer stora krav på folkhälsoarbetet där Region Skåne både ska vara en viktig pådrivare och ett aktivt stöd för kommunerna.

Socialdemokraterna i Skåne vill:

- att cancervården prioriteras

3.8 Säker vård

Varje år dör ca 3 000 personer i Sverige till följd av skador som uppstår i vården – skador som hade kunnat undvikas. Många resurser och mycket lidande hade kunnat sparas med ett bättre förebyggande arbete för att förhindra vårdskador. Patienternas säkerhet ska vara högsta prioritet i alla delar av hälso- och sjukvården. En nollvision för vårdskador ska gälla i Region Skåne. God hygien och städning är en förutsättning för en säker vård. Upprätthållandet av en god vårdhygien ska betraktas som en del av kärnverksamheten inom hälso- och sjukvården. Det kan i flera fall innebära att entreprenadutsättning av sjukhusstädning inte är lämpligt, då det innebär svårigheter att anpassa städningen efter de patienter och de behov som vid varje enskilt tillfälle råder på en vårdavdelning. Utöver en god hygien är det angeläget med ett bra och lätthanterligt system för rapportering av avvikelser, tillbud och vårdskador.

Många fel begås till följd av dålig kunskap om patienternas sjukdomshistoria och pågående behandlingar. Ett bättre IT-stöd med en sammanhållen journal kan förebygga många misstag i vården.

Socialdemokraterna i Skåne vill:

- att det införs en nollvision för vårdskador i Region Skåne
- att sjukhusstädning ska bedrivas i offentlig regi

3.9 Stärk patientens stöd och inflytande

Vården ska alltid ges med utgångspunkt i den enskilde patientens behov. Patienternas rätt till eget inflytande över vården ska värnas. Likaså krävs ett aktivt stöd till de anhöriga som hjälper till i vården av sina nära och kära. Patient- och anhörigutbildningar är därför en viktig del av vården, då det både stärker patienterna när de vill fatta egna beslut om sin vård, och de anhöriga i sin roll som stödperson. Patient- och anhörigutbildningar är också ett sätt för vården att i mer otvungna sammanhang ta del av patienters och anhörigas egna erfarenheter av hälso- och sjukvården.

Patient- och frivilligorganisationer utgör ett viktigt komplement till hälso- och sjukvården som kan erbjuda såväl social samvaro som stärkta kunskaper bland patienterna. Region Skåne ska ha en aktiv dialog med patient- och anhörigföreningar och även bidra med ekonomiskt stöd till länsövergripande organisationer.

Socialdemokraterna i Skåne vill:

- utveckla samarbetet med patient- och anhörigföreningar inom vården
- satsa mer på patient- och anhörigutbildningar

3.10 Läkemedel – en del av hälso- och sjukvården

Läkemedelsbehandling är den vanligaste behandlingsformen inom hälso- och sjukvården. Läkemedel, framförallt receptförskrivna sådana, ska därför i första hand ses som en oundgänglig del av vården och inte som en vara på en marknad.

Hälso- och sjukvårdens arbete med läkemedelsfrågor ska inriktas på kvalitet och kostnadseffektivitet. Överförskrivning av antibiotika under en längre tid har lett till framväxten av multiresistenta bakterier som vållar stora problem inom vården och svåra infektioner för de som smittas. Det visar hur viktigt det är att det finns riktlinjer och måltal för en god läkemedelsförskrivning. Förutom att det kan orsaka framväxten av resistens innebär en överförskrivning av läkemedel även onödiga kostnader.

Utvecklingen på läkemedelsområdet är fantastisk med många nya läkemedel inom exempelvis reumatism, cancer och blodsjukdomar som skapar helt nya möjligheter till en god livskvalitet för patienterna. De nya medicinerna är samtidigt väldigt dyra och för att skapa ekonomiskt utrymme för dessa är en effektiv läkemedelsförskrivning i övrigt ett måste. När varje enskilt läkemedel kan kosta flera miljoner per patient och år är det också rimligt att den fria förskrivningsrätten ses över och även begränsas i vissa avseenden.

Ett bra sätt att öka kvaliteten i läkemedelsförskrivningen är att i större utsträckning använda sig av farmaceutisk kompetens inom hälso- och sjukvården. Vi vill därför se en ökad samverkan kring patienterna mellan förskrivande läkare och farmaceuter i vården.

Genom att genomföra läkemedelsgenomgångar för alla patienter som skrivs ut från slutenvården kan misstag undvikas eller rättas till och läkemedelsskador minimeras. Kring detta finns goda erfarenheter, inte minst i Region Skåne och det ska därför vara ett självklart mål att alla patienters läkemedelslistor ses över vid utskrivning,

Socialdemokraterna i Skåne vill:

- verka för en kostnadseffektiv och högkvalitativ läkemedelsförskrivning
- se över den fria förskrivningsrätten
- verka för mer farmaceutisk kompetens inom hälso- och sjukvården
- genomföra läkemedelsgenomgångar för alla utskrivningsklara patienter

3.11 Bättre högkostnadsskydd i tandvården

Skillnaderna i tandhälsa har ökat under flera år. Det är inte acceptabelt att tänderna utgör en klassmarkör i samhället. Därför måste tandvården och det förebyggande tandhälsoarbetet i större utsträckning göras tillgängligt för låginkomsttagare och socialt utsatta. Den tandvårdsreform som genomfördes av den nuvarande regeringen innebar för de allra flesta ökade kostnader för tandvård. Vi anser att det både krävs ett bättre skydd mot höga kostnader och goda skäl för alla människor att regelbundet uppsöka tandvården, exempelvis genom så kallad abonnemangstandvård. På sikt ska tandvården i avgiftshänseende jämföras med övrig hälso- och sjukvård.

Socialdemokraterna i Skåne vill:

- att högkostnadsskyddet i tandvårdsförsäkringen utökas
- att tandvården på sikt jämföras med sjukvården ur avgiftshänseende

3.12 Prioritera förebyggande folkhälsoarbete

Skillnader i hälsa mellan olika grupper i befolkningen ökar. Hälsoskillnader är inget naturligt tillstånd – utan i högst grad påverkligt av politiken. En bra folkhälsa förutsätter bland annat goda levnads- och uppväxtvillkor, möjlighet till delaktighet och utveckling. En orättvis fördelning av makt, pengar och resurser påverkar folkhälsan negativt. Hälsa är en klassfråga. Även om vi aldrig helt kan bortse från individens eget ansvar för sin hälsa vet vi att det finns en mängd faktorer som är avgörande och som många har svårt att påverka. Hälsa för individen är i hög grad en klassfråga. Just nu tvingas vi se hur klyftorna i samhället ökar och gapet mellan olika grupper vad gäller strukturella faktorer som arbete, utbildning, boende och möjlighet att leva på sin inkomst vidgas. Stora förändringar i systemen har snabbt ändrat förutsättningarna för många människor och kraftigt minskat inflytandet över den egna livssituationen. Sociala och ekonomiska skillnader påverkar hälsotillståndet. En viktig del i Region Skånes folkhälsoarbete är att ta fram material och underlag som kan användas vid kartläggning av större befolkningsgruppers levnadsvanor och hälsa. Vi vill särskilt betona vikten av att kartläggning och dokumentation av små barns hälsa prioriteras. Varje gång en människa begränsas i sina livsval sker ett stort resursslöseri. Kontinuerligt uppdaterad information är avgörande för att kunna utvärdera om olika insatser i folkhälsoarbetet har gjort nytta under en viss tidsperiod samt för att se om ojämlikheten i samhället ökar.

Politiska beslut ska ta sin grund i vilken påverkan besluten får på folkhälsan. Eftersom politiken i många avseenden påverkar individens handlingsutrymme är det viktigt att de som styr har ett folkhälsoperspektiv i alla frågor. Folkets hälsa är en av de faktorer som kan göra stor skillnad för

ett land, att bekämpa klassklyftorna och förbättra förutsättningarna för de individer som löper störst risk för ohälsa är en nationell och regional, såväl som lokal, angelägenhet. Region Skåne kan därför stödja kommunerna i arbetet med att ta fram hälsokonsekvensbedömning (HKB). Vår målsättning är att dessa i större utsträckning ska genomsyra de regionala beslutsprocesserna. Region Skåne borde vara en förebild i detta och därför ska en HKB genomföras inför varje politiskt beslut.

Ett samhällsproblem som skär rakt igenom alla åldersgrupper och samhällsklasser i Sverige, är mäns våld mot kvinnor. Alltför många barn växer upp med våld i sitt eget hem och det finns ingenting som tyder på någon förbättring på detta område. Det är nödvändigt att hitta fler och mer effektiva sätt för samverkan mellan de skånska kommunerna och Region Skåne för att minska mäns våld mot kvinnor i Sverige.

En medveten planering av bostadsområden, stadsmiljöer, skolor, sjukhus och annat ska alltid ske med utgångspunkt i hur miljön kan stimulera till aktivitet och rekreation. Vi vill ge bra förutsättningar för människor att fatta egna kloka beslut som påverkar hälsan i positiv riktning och att människor som behöver och efterfrågar individuellt stöd i folkhälsofrågor på ett lätt sätt ska hitta vad de söker. Det kan handla om hjälp med att sluta röka, råd om kost och motion eller andra livsstilsfrågor. Varje möte mellan vårdpersonal och patient är ett tillfälle att diskutera hur ett riskbeteende kan förändras. I Region Skåne genomförs ca 3,5 miljoner läkarbesök årligen, det är viktigt att ersättningen till hälso- och sjukvården premierar livsstilssamtal. Vi vill också prioritera den hälsofrämjande vården, och fortsätta arbetet för en ökad användning av fysisk aktivitet på recept.

Socialdemokraterna i Skåne vill:

- att befolkningens hälsa kontinuerligt kartläggs med fokus på hälsans ojämlikhet och barns uppväxtvillkor; detta för att kunna bedöma effekten av olika åtgärder
- att alla beslut i Region Skåne som påverkar befolkningen ska konsekvensbeskrivas (HKB) utifrån hur skillnader i hälsa mellan olika befolkningsgrupper påverkas
- att Region Skåne stödjer kommunerna i att ta fram hälsokonsekvensbedömningar (HKB)
- att kopplingen arbetsliv och hälsa uppmärksammas
- att åtgärder fokuseras på ungdomars psykiska hälsa
- att Region Skåne och kommunerna samverkar bättre för att förhindra mäns våld mot kvinnor, och för att hjälpa våldsutsatta kvinnor och barn
- att livsstilssamtal - t ex om rökning, alkohol, kost och motion - premieras i hälso- och sjukvårdens ersättningssystem
- att användningen av fysisk aktivitet på recept ökar
- att Region Skånes aktiva insatser mot narkotikamissbruk och dopning ska förstärkas, bland annat genom ökad samverkan med kommunerna

4 Personalpolitik för ökad trivsel och bättre arbetsmiljö

4.1 Personalpolitik- en fråga om kvalitet

Personalpolitiken, tillsammans med skapandet av en stark arbetsrätt, en jämställd arbetsmarknad och nära samverkan med fackföreningarna, är en av socialdemokratins viktigaste grundstenar.

Vi behöver ha medarbetare med hög kompetens och ett starkt engagemang. Det får vi bara om vi har en bra arbetsmiljö och hela tiden flyttar fram målsättningarna för den. Vi vill satsa på kompetensutveckling, ett gott ledarskap och bra och tidig rehabilitering vid sjukdom. I en stark offentlig sektor kan vi fortsätta att utveckla arbetsätten och med hjälp av engagerade och duktiga medarbetare se till att varje skattekrona används på rätt sätt. Vi är övertygade om att personalen är den offentliga verksamhetens viktigaste resurs, med en bra personalpolitik kan vi utveckla välfärden.

Vi har sett flera exempel på hur man, vid upphandling av olika verksamheter i Region Skåne, möjliggör och öppnar upp för lönedumpning, försämrad arbetsmiljö och en alltför hög arbetsbelastning. Vi vill ställa krav i samband med upphandlingar på kollektivavtal eller motsvarande som uppfyller de villkor vi ställer på svensk arbetsmarknad. Meddelarfrihet, så att personalen kan larma om t ex dålig vårdkvalitet, ska gälla också hos privata utförare.

Vi vet att försämringar i verksamheten inte bara drabbar Region Skånes medarbetare, utan även hela vårdkedjan och medborgarna. Vi vill sätta stopp för utförsäljningarna och satsa på välfärden. Det gör vi bland annat genom att investera i verksamhetens viktigaste resurs, personalen.

Socialdemokraterna i Skåne vill:

- förverkliga visionen om att de offentliga arbetsplatserna ska vara mönsterarbetsplatser
- att krav på kollektivavtal eller motsvarande villkor och meddelarfrihet för personalen ställs i samband med alla upphandlingar

4.2 Jämställdhet och rättvisa i personalpolitiken

En av delarna i jämställdhetspolitiken är lönepolitiken. Att utjämna löneskillnader mellan könen på hela arbetsmarknaden och att bekämpa klassamhället är några av våra främsta politiska målsättningar. Offentliga arbetsplatser ska vara mönsterarbetsplatser och visa på goda exempel. Alla människor som arbetar i offentlig sektor ska erbjudas trygga anställningar med önskad sysselsättningsgrad och möjlighet att leva på sin lön. Heltid ska vara en rättighet medan deltid är en möjlighet. Vi har, med början 2010, för avsikt att avsätta 100 miljoner kronor årligen för att uppnå en mer rättvis och jämställd lönesättning och lönebildning i Region Skåne. Vi vet att det inte räcker med att vara för jämställda löner, för att rätta till orättvisor krävs politisk handlingskraft och medvetna prioriteringar!

Jämställdheten kan inte vinnas en gång för alla, den måste erövras varje dag, varje år och framförallt i varje lönerevision. Då vi ännu inte lyckats nå hela vägen fram är det viktigt att vi fortsätter och intensifierar arbetet med målsättningen att uppnå en jämställd och rättvis arbetsmarknad med den offentliga sektorn som föredöme. Vi vill få bort de löneskillnader som finns i Region Skåne mellan mansdominerade yrken och kvinnodominerade yrken med likvärdig

utbildning och likvärdigt ansvar. För att göra detta krävs systematiska kartläggningar och studier för att upptäcka de orättvisor som fortfarande finns på arbetsmarknaden.

Socialdemokraterna i Skåne vill:

- att det avsätts en särskild jämställdhetspott på 100 miljoner kronor per år från 2010, för att uppnå rättvisare löner mellan mans- och kvinnodominerade yrken
- att heltid ska vara en rättighet, deltid en möjlighet

4.3 Trygga anställningar och rätt bemanning

Vi vill minimera bruket av visstidsanställningar i organisationen, då dessa skapar otrygga inkomst- och anställningsförhållanden för den enskilde. Även i besparingstider måste det finnas en anställningstrygghet för personalen. Otrygghet bland personalen kan leda till sämre effektivitet och försvårar verksamhetsutveckling. För att personalförsörjningen i framtiden ska kunna tillgodoses är det viktigt att Region Skåne förknippas med trygga och attraktiva arbetsplatser.

Bra arbetsmiljö handlar också om att få tid för patienterna, att personalen känner tillfredsställelse över väl utförda arbetsuppgifter och får se nöjda vårdtagare. Det är viktigt att arbetsplatser är bemannade på rätt sätt, att det finns administrativ personal som sköter administrativt arbete, liksom omvårdande personal som på så vis får mer tid för omvårdnadsarbete. Vi kan på en del områden se att tiden inte räcker till, vilket resulterar i dålig arbetsmiljö och bristande patientsäkerhet.

Socialdemokraterna i Skåne vill:

- att användningen av visstidsanställningar minimeras